

Örgütsel Çeviklik Çalışmalarının Görsel Haritalama Tekniği ile Bibliyometrik Analizi

Dr. Sevilay GÜLER

Yalova Üniversitesi

sevilay.guler@yalova.edu.tr, ORCID: 0000-0003-3877-6894

Özet

Son yıllarda örgütsel çeviklik kavramı akademik çalışmalarda büyük ilgi görmesine rağmen konuyla ilgili derinlemesine bir içgörü sağlayacak kavramın evrimsel gelişimini inceleyen araştırmalar sınırlıdır. Bu araştırma boşluğunu ele almak için mevcut çalışma, örgütsel çeviklik konusundaki akademik literatürü sentezlemeye, literatürün gelişimini anlamaya ve farklı araştırma rotaları oluşturmaya yardımcı olacak potansiyel araştırma boşluklarını belirtmeye çalışmaktadır. Bu amaçla 2001-2023 yılları arasında örgütsel çeviklik ile ilgili yayınlanmış 293 makalenin entelektüel yapısını haritalamak için bibliyometrik analiz yaklaşımı kullanılarak hakemli dergilerde yayınlanan akademik literatür incelenmiştir. Bulgular örgütsel çeviklik alanının evrimsel eğilimini, en üretken yazarları, dergileri, kurumları ve ülkeleri ana hatlarıyla ortaya koymaktadır. Buna göre alanda en fazla atıf alan çalışmanın Teece, D., Peteraf, M. ve Leih, S. (2016)'ye ait "Dynamic Capabilities and Organizational Agility: Risk, Uncertainty, and Strategy in the Innovation Economy" adlı çalışma olduğu ortaya konulmuştur. Ayrıca alanda en fazla atıf yapılan dergi MIS Quarterly: Management Information Systems Quarterly (1558 alıntı) olurken, alanda en fazla yayın yapan dergilerin Journal Of Business Research (10 makale) ve IEEE Transactions on Engineering Management (10 makale) olduğu tespit edilmiştir. Çalışma, Scopus veri tabanından elde edilen literatüre dayanmaktadır. Araştırmanın örgütsel çeviklik literatürü hakkında bilgi sahibi olmak isteyen akademisyenler ve uygulayıcılar için faydalı bir rehber olarak gelecek araştırmaların önünü açacağı düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Örgütsel çeviklik, bibliyometrik analiz, görsel haritalama, ağ analizi, VOSviewer.

Jel kodları: D20, D23, L20, L21.

BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF ORGANIZATIONAL AGILITY STUDIES WITH VISUAL MAPPING TECHNIQUE

ABSTRACT

Although the concept of organizational agility has received a great deal of attention in academic studies in recent years, research examining the evolutionary development of the concept to provide an in-depth insight into the topic is limited. To address this research gap, the current study attempts to synthesize the academic literature on organizational agility, understand the evolution of the literature, and identify potential research gaps that will help to establish different research routes. For this purpose, academic literature published in peer-reviewed journals was examined using a bibliometric analysis approach to map the intellectual structure of 293 articles published on organizational agility between 2001 and 2023. The findings outline the evolutionary trend of the organizational agility field, the most prolific authors, journals, institutions and countries. Accordingly, the most cited study in the field is "Dynamic Capabilities and Organizational Agility: Risk, Uncertainty, and Strategy in the Innovation Economy" by Teece, D., Peteraf, M., & Leih, S. (2016). In addition, the most cited journal in the field is MIS Quarterly: Management Information Systems Quarterly (1558 citations), while the journals with the highest number of publications in the field are Journal Of Business Research (10 articles) and IEEE Transactions on Engineering Management (10 articles). The study is based on the literature obtained from the Scopus database. It is thought that the research will pave the way for future research as a useful guide for academics and practitioners who want to have information about organizational agility literature.

Keywords: Organizational agility, bibliometric analysis, visual mapping, network analysis, VOSviewer.

Jel codes: D20, D23, L20, L21.

GİRİŞ

Günümüzde küresel ekonomi hızla dönüşmekte ve yoğun küresel rekabet, artan inovasyon oranı, teknolojik ilerlemeler ve müşteri odaklılık ile karakterize edilen yeni bir pazar şekli ortaya çıkmaktadır (Harsch ve Festing, 2020; Tseng ve Lin, 2011; Awwad vd., 2022). Sürekli değişen bu pazarda, çağdaş işletmeler, stratejilerini ve süreçlerini yalnızca genel verimliliklerini artırmakla kalmayıp aynı zamanda performanslarını da iyileştirecek şekilde sürekli olarak planlamak ve uyarlamak için aşırı baskı altındadır (Ahmed vd., 2022; Calleja vd., 2018; Bruque-Cámara et al., 2016). Volatilitenin ve karmaşıklığın arttığı bu çağda çeviklik, bir örgütün dayanıklılığını ve başarısını sağlamak için edinmesi gereken önemli bir yetenektir (Cheng vd., 2020; Lu ve

Ramamurthy, 2011). Özellikle bu araştırmanın gerçekleştirildiği son birkaç yılda tüm dünya, küresel finansal krize katkıda bulunan “subprime mortgage” krizi (2007-2010), Japonya depremi, tsunami (2011), COVID-19 krizi, hala devam eden Rusya ve Ukrayna savaşı ve dünyanın çeşitli yerlerinde ciddi arz ve talep kesintilerine neden olan jeopolitik krizlerden kaynaklanan birçok çalkantılı döneme tanık olmuştur. Birden fazla olayın yol açtığı aksilikler dizisinden kaynaklanan belirsizliklerin ardından örgütler, örgütsel çeviklik olarak adlandırılan dinamik bir kabiliyet geliştirmeye yönelmiştir (Zahoor vd., 2022).

Örgütsel çeviklik, bir örgütün sorunlu bir piyasadaki çeşitli fırsatları fark etme, durumla başa çıkmak için gerekli koruyucu önlemleri alma ve bu fırsatlardan yararlanma kapasitesi olarak tanımlanmaktadır (Ahmed vd., 2022). Çevik örgütler iş fırsatlarını algılayabilmekte, her türlü değişikliğe uyum sağlayacak kadar esnek olmakta ve iç-dış çevredeki değişikliklere hızla yanıt verebilmektedir (Tallon vd., 2019; Ciampi vd., 2022). Bu kapsamda, örgütsel çevikliği üç boyutun karakterize ettiği ifade edilebilir: dinamik algılama kabiliyeti, dinamik hız ve dinamik esneklik (bkz. Blome vd., 2013; Felipe vd., 2020). Ayrıca, bazı araştırmacılar örgütsel çevikliği, adaptasyonu tek seferlik bir olaydan ziyade sürekli bir süreç olarak gören yeni bir örgütsel paradigma olarak görmektedir (Dyer ve Shafer, 1998). Bu anlayışa göre örgütlerin “çeviklik” veya “çevik olmama” durumunda kalmaları söz konusu değildir. Örgütlerin bir süreklilik boyunca değişen çeviklik seviyelerine ulaşabileceği varsayılmaktadır (Harsch ve Festing, 2020). Dolayısıyla, çevik örgütler yeni çalışma yöntemlerini hızla keşfedebilir, çevrelerindeki değişiklikleri önceden tahmin edip bunlara uyum sağlayabilir ve mevcut fırsatlardan yararlanabilirler (Al-Omouh vd., 2020). Çevik işletmeler, değişken, belirsiz, karmaşık ve muğlak (volatility, uncertainty, complexity, ambiguity: VUCA) piyasa koşullarıyla etkin bir şekilde baş edebilecek donanımına sahiptir. Pazar sorunlarıyla başa çıkabilirler ve örgütsel başarının da örgütsel çevikliğe bağlı olduğu durumlarda rekabet avantajı elde etmek için hızlı hareket edebilirler (Sharifi vd., 2006).

Örgütsel çevikliğin işlevi ve boyutlarına yönelik araştırmalar son yıllarda önemli ölçüde artmıştır. Literatürün kapsamlı bir incelemesi, araştırmacılara örgütsel çevikliğin yazın yapısını değerlendirmek için tek bir referans noktası sağlayabilir. Literatürün, konuyla ilgili artan çalışmalar ışığında birleştirilmesi gerekmektedir. Örgütsel çeviklik kavramına ilişkin literatür, çeşitli analiz yöntemleri kullanan yazarlar tarafından halihazırda sentezlenmiştir (Franco vd., 2022; Walter, 2021; Mrugalska ve Ahmed, 2021; Tanushree, Sahoo ve Chaubey, 2023). Bu

incelemeler alana ilişkin kapsamlı bir genel bakış sunmaktadır, ancak örgütsel çeviklik ile ilgili literatür katlanarak genişlemektedir. Buna ek olarak, yayın sayısı arttığında, bu inceleme prosedürleri literatürü özetlemedeki etkinliklerinin bir kısmını kaybetmektedir, çünkü doğaları gereği tanımlayıcıdır. Bu kapsamda, bu çalışma, konuyla ilgili yayınlanmış araştırmaları incelemek için bibliyometrik bir teknik kullanmaktadır. Dolayısıyla çalışma üç araştırma hedefine odaklanmaktadır:

1. Örgütsel çevikliğin entelektüel yapısına genel bir bakış sağlamak
2. Örgütsel çeviklik alanındaki eğilimleri niceliksel olarak ortaya koyan bibliyometrik bir analiz gerçekleştirmek
3. Örgütsel çeviklik literatürünü daha da güçlendirmek için bir yol haritası sağlamak.

Bu çalışma, örgütsel çeviklik literatürünün mevcut durumunu belirlemek için kullanılabilecek kapsamlı bir analiz sunmak üzere örgütsel çeviklik hakkında daha önce yayınlanmış tüm makalelerden elde edilen bilgileri bir araya getirmektedir. Araştırma, örgütsel çeviklik alanındaki en son akademik çalışmaları gözden geçirerek etkili çalışmaları vurgulamaktadır. Bu makale bibliyometrik analiz yöntemini kullanmaktadır. Bibliyometri artık çok sayıda disiplinde uygulamaları olan popüler bir araştırma tekniğidir. Bibliyometri çalışmanın konusuyla ilgili birikmiş bilimsel gelişmelerin grafik bir özetini sunar (Donthu vd., 2021c). Bibliyometrik analiz, geniş hacimli yapılandırılmamış bilgileri titiz bir şekilde kavrayarak, birikmiş bilimsel bilgiyi ve köklü alanların evrimsel özelliklerini yorumlamak ve haritalamak için kullanılan en değerli tekniklerden biridir (Baker vd., 2021). Bilimsel dergilerin hacmi hızla artarken akademide yayınlanan tüm çalışmaları takip etmek giderek zorlaşmaktadır (Aria ve Cuccurullo, 2017). Bu makale, örgütsel çeviklik araştırma alanının yazın yapısını ortaya koymaktadır. Bu kapsamda bibliyometrik analiz gerçekleştirilmiş ve görsel bir temsil oluşturmak için VOSviewer yazılımı kullanılmıştır.

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Örgütlerde çeviklik konusu 1982 yılında iş dünyası bağlamında hızla değişen olaylara anında yanıt verebilme yeteneği (Brown ve Agnew, 1982) olarak ele alınmış olsa da, kavramsal olarak ilk kez Iacocca Enstitüsü'nün Lehigh raporu ile 1991 yılında ortaya çıktığı bilinmektedir (Tanushree, 2023). Çevik firma stratejisi ve vizyonu kavramı ilk olarak Goldman ve diğerleri (1995) tarafından

ortaya atılmış ve çevik bir örgütü sürekli değişen bir çevrede kârlı olabilen ve öngörülemeyen tüketici davranışlarına tepki verebilen bir örgüt olarak tanımlamışlardır. Yusuf ve diğerlerine (1999) göre, rekabetçi temeller (hız, esneklik, yenilik proaktifliği, kalite ve karlılık), uyarlanabilir kaynaklar ve bilginin uyumu örgütsel çeviklik seviyelerini etkilemektedir. Lu ve Ramamurthy (2011) hız ve yenilik fikrini örgütsel çevikliğin temel unsurları olarak tanıtmaktadır. Çevikliği, bir kuruluşun öngörülemeyen çevresel değişikliklere hızlı ve yaratıcı bir şekilde yanıt verme ve bu gelişmelerden faydalanma kapasitesi olarak tanımlamaktadırlar. Yanıt verme ve uygulama söz konusu olduğunda, hız çeviklik için en önemli ihtiyaçlardan biridir, ancak yenilikçilik yanıtın kalitesini ve içeriğini (stratejik yönlendirme, ürün yaratma ve karar verme gibi) ifade eder (Cai, vd., 2013).

Yönetim teorisinde çeviklik, kuruluşun dış ve iç çevrelerindeki hızlı ve öngörülemeyen değişikliklere yanıt olarak insanları ve süreçleri uyarlama ve geliştirme yeteneğini temsil eder (Tallon vd., 2019). Örgütsel çeviklik kavramı ortaya çıkmasından bu yana, örgütün ne kadar rekabetçi olduğunu ve değişken piyasa koşullarında hayatta kalmaya izin verip vermediğini gösteren önemli bir faktör haline gelmiştir. Yıllar geçtikçe, çeviklik örgütlerde bireysel, stratejik ve örgütsel düzeylerde önem kazanmıştır. Kavramın temel misyonu, örgütleri çevrelerindeki değişiklikleri öğrenmeye ve bunları fırsat olarak görmeye, bunlara anında yanıt vermeye ve bunları kendi avantajına kullanmaya teşvik etmek ve böylece rekabetçi bir pazar avantajı yaratmaktır (Holbeche, 2018).

Sürekli değişim, çağdaş kurumlarda istisna olmaktan ziyade giderek yeni bir norm haline gelmektedir (Brown & Eisenhardt, 1998). Sonuç olarak, uygulayıcılar ve araştırmacılar için örgütsel çevikliğe olan ilgi katlanarak artmıştır (Tallon & Pinsonneault, 2011). Örgütsel çeviklik, son yıllarda hem akademisyenlerin hem de uygulayıcıların ilgi duyduğu bir konu haline gelmiştir. McKinsey & Company tarafından yapılan bir ankette her on yöneticiden dokuzu, örgütsel çevikliğin hem iş başarısı için kritik olduğunu hem de zaman içinde öneminin arttığını belirtmiştir (Sull, 2009). Örgütsel çeviklik, iş ortamının son derece rekabetçi ve çalkantılı hale geldiği günümüzde kritik öneme sahip çevresel değişiklikleri algılayarak ve bunlara yanıt vererek kuruluşların başarılı olma yeteneğini ifade eder. Kilit bir iş faktörü ve kuruluşun rekabetçiliğinin potansiyel bir kaynağı olarak kabul edilmektedir (Mathiassen & Pries-Heje, 2006),

Örgütsel çeviklik, örgütleri, çevik olmayanlara kıyasla, pazar trendlerine karşı daha duyarlı ve ürün ve hizmet sunumu açısından daha hızlı hale getirir. Örgütsel çeviklik, algılama çevikliği, karar alma çevikliği ve eylem çevikliği olmak üzere üç temel boyuttan oluşmaktadır (Sambamurthy vd., 2003). Algılama çevikliği, çevredeki olayları ve değişiklikleri (müşteri tercihlerindeki değişiklikler, yeni rakiplerin hareketleri, yeni teknoloji) zamanında inceleme ve izleme konusundaki örgütsel kapasitedir (Park, 2011). Karar verme çevikliği süreci, işin sonuçlarını gecikmeden açıklamak için çeşitli kaynaklara göre ilgili bilgileri toplama, biriktirme, yeniden yapılandırma ve değerlendirme ve olayların yorumlanmasına dayalı olarak fırsatları ve tehditleri belirleme ve kaynakların yeniden yapılandırılmasını ve yeni rekabet prosedürlerinin geliştirilmesini yönlendiren eylem planlarının geliştirilmesi yeteneğidir. Eylem çevikliği, çevrede meydana gelen değişimi ele almak için karar verme görevinden kaynaklanan çalışma ilkeleri temelinde örgütsel kaynakları yeniden bir araya getirmeye ve iş süreçlerini değiştirmeye yönelik bir dizi faaliyetten oluşur (Eisenhardt ve Martin, 2000). Örgütsel çeviklik sadece öngörülebilir değişiklikleri karşılayacak şekilde esnek olmakla kalmaz, aynı zamanda öngörülemeyen değişikliklere de hızlı ve etkin bir şekilde yanıt verebilir ve uyum sağlayabilir (Oosterhout vd., 2006). Bu kapsamda günümüzün çevresel belirsizliklerle dolu, rekabetçi ve hızlı teknolojik dönüşümler yaşayan iş ekosisteminde, örgütsel çeviklik modern organizasyonlar için vazgeçilmez bir yetenektir.

YÖNTEM

Örgütsel çeviklik literatürünü incelemek için bibliyometrik analiz tekniğini kullanılmıştır. Bibliyometri, bibliyografik verileri değerlendirmek için kullanılan nicel yöntemleri içermektedir (Varma vd., 2022; Donthu vd., 2021b). Bibliyometrik analiz matematiksel ve istatistiksel yöntemlerin metinlere ve diğer iletişim araçlarına uygulanması şeklinde tanımlanmaktadır (Pritchard, 1969). Bibliyometri, ana konuları belirlemek için geniş bir literatür birikiminin analiz edilmesi gerektiğinde kullanılan bir yöntemdir. Bu nedenle, bibliyometrik yöntemler, araştırma konusunun gelişiminin görsel bir temsilini kullanarak altta yatan kalıpları belirlemek için çeşitli disiplinlerde yaygın olarak kullanılmaktadır (Donthu vd., 2021a).

Bibliyometrik bir çalışma, büyük ölçüde metinlerin veya makalelerin seçilmesine ve tanımlanmasına bağlıdır. Scopus veri tabanı, 8 Ağustos 2023 tarihinde veri toplamak için özel olarak aranmıştır. Bu veri tabanı, 1788 yılından bu yana yayınlanmış 87 milyondan fazla belge,

1,8 milyardan fazla atıf ve sosyal bilimler, işletme ve yönetim dahil olmak üzere farklı alanlarda 34 hakemli dergi içermektedir. Ortalama olarak, Scopus'ta indekslenen bir makale diğer veri tabanlarına göre %10-%15 daha fazla atıf almaktadır (Tanushree, Sahoo & Chaubey, 2023)

Dokümanları toplamak için Scopus veri tabanında "organizational agility" anahtar kelimesi aranmıştır. Anahtar kelime, başlık, özet ve anahtar kelimeler içinde aranmıştır. Dahil etme kriteri olarak sadece işletme ve yönetim alanında yayınlanmış makaleler göz önünde bulundurularak işletme, yönetim ve muhasebe konu kodları analiz edilmiş ve diğer disiplinler hariç tutulmuştur. Arama sonucunda ulaşılan makaleler, yayın eğilimleri, öne çıkan ve verimli dergiler, atıf ve ortak atıf analizleri ve bibliyografik verilerin gelişimi açısından incelenmiştir.

BULGULAR

Örgütsel çeviklik konusunda Scopus veri tabanında 2001-2023 yılları arasında yayımlanan toplam 293 bilimsel araştırma makalesine ulaşılmıştır. Ulaşılan bulgular ışığında yapılan çalışmaların yıllara göre dağılımı, araştırma alanlarına göre dağılımı ve en çok yayın yapan ülkelerin dağılımları belirlenmiştir. Yapılan yayınların yıllara göre dağılımı aşağıda Tablo 1.'de ve Grafik 1.'de sunulmuştur.

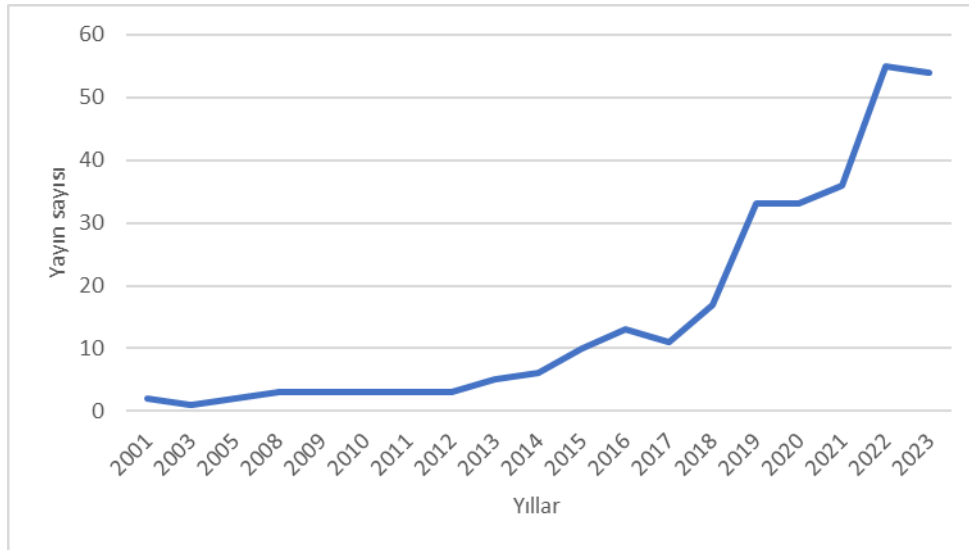
Tablo 1. Örgütsel çevikliğe ilişkin yapılan yayınların yıllara göre sayıları

Yıllar	Yayın sayısı
2001	2
2003	1
2005	2
2008	3
2009	3
2010	3
2011	3
2012	3
2013	5

2014	6
2015	10
2016	13
2017	11
2018	17
2019	33
2020	33
2021	36
2022	55
2023 (ilk 7 ay)	54
Toplam	293

Yukarıda Tablo 1’de görüldüğü üzere örgütsel çeviklik kavramı Scopus veri tabanındaki yayınlarda ilk olarak 2001 yılında kullanılmaya başlanmış ve en fazla sayıda yayın 2022 yılında yapılmıştır. Aşağıda Grafik 1’de kavramın yıllara göre çalışılma eğilimi daha net görülmektedir.

Grafik 1. Örgütsel çevikliğe ilişkin yapılan yayınların yıllara göre dağılımı

Yukarıda Grafik 1.'de görüldüğü üzere örgütsel çeviklik konusunda yapılan yayınlar genel olarak evrimsel süreci boyunca artma eğilimi göstermiş, ancak dikkat çekici bir bulgu olarak 2019 yılı itibariyle yaklaşık iki katı artmıştır. Araştırmanın 2023'ün ilk 7 ayını kapsadığı göz önünde bulundurularak 2023'te azalış yönünde seyrediyor gibi görünen grafiğin yönünün yılsonu itibariyle artışa geçeceği öngörülmektedir. Yayınların araştırma alanlarına yönelik sıralaması Tablo 2'de gösterilmektedir.

Tablo 2. Örgütsel çevikliğe ilişkin yapılan yayınların araştırma alanları

Araştırma alanı	Yayın sayısı
İşletme, Yönetim ve Muhasebe	293
Karar Bilimleri	60
Sosyal Bilimler	55
Bilgisayar bilimleri	45
Mühendislik	35
İktisat, Ekonometri ve Finans	34
Psikoloji	15
Tıp	3

Tablo 2. incelendiğinde örgütsel çeviklik konusunda en çok yayın yapılan alanlar gösterilmiştir. Analizde yayın sayısı asgari 2 adet ile sınırlı tutulmuştur. Bu tabloya göre örgütsel çeviklik konusunda en çok yayın yapılan alanlar sırasıyla işletme, yönetim ve muhasebe (293 yayın), karar bilimleri (60 yayın) ve sosyal bilimler (55 yayın) olduğu görülmektedir. Burada göz önünde bulundurulması gereken bir yayının aynı zamanda birden fazla araştırma alanına girebileceğidir. Bu kapsamda düşünüldüğünde genel olarak sosyal bilimler alanında yapılan yayınların çoğunlukta

olduğu; sosyal bilimler alanı içinde de işletme yönetim ve muhasebe bilimlerinin başı çektiği söylenebilir. Bu yayınlar ülke bazında incelendiğinde ise Tablo 3. karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 3. Örgütsel çeviklik konusunda en fazla yayın yapan ülkeler

<i>Ülke</i>	<i>Yayın sayısı</i>
ABD	45
İran	32
İngiltere	28
Çin	26
Hindistan	21
Endonezya	20
Avusturalya	16
Almanya	14
İtalya	13
İspanya	12

Tablo 3. en çok yayın yapan ilk 10 ülkeyi göstermektedir. Buna göre örgütsel çeviklik konusunda en çok yayın yapan ülkeler sırasıyla ABD, İran ve İngiltere olarak görülmektedir. Yapılan yayınların dergilere göre dağılımı ise Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4. Örgütsel çeviklik konusunda yapılan yayınların dergilere göre dağılımı

<i>Dergi adı</i>	<i>Yayın sayısı</i>
Journal Of Business Research	10
IEEE Transactions on Engineering Management	10

International Business Management	8
Technological Forecasting and Social Change	7
Management Desicion	7
Benchmarking	6
Total Quality Management And Busisness Excellence	5
International Journal of Business Analysis	5
Journal of Knowledge Management	4
International Journal of Quality and Reliability Management	4

Örgütsel çeviklik konusunda yayın yapan 161 adet dergiye ulaşılmış ve yukarıda Tablo 4’te en çok yayın yapan ilk 10 dergi sunulmuştur. Buna göre konuyla ilgili en fazla yayın yapan ilk üç dergi sırasıyla Journal Of Business Research, IEEE Transactions on Engineering Management ve International Business Management dergileridir.

Örgütsel Çeviklikte Sık Kullanılan Kelimeler

Örgütsel çeviklik ile ilgili yapılan çalışmalarda, en çok kullanılan kelimeleri ve bu kelimeler arasındaki bağlantıları tespit etmek için metin verisine dayalı haritalama analizi yapılmıştır. Aşağıda Tablo 5’te örgütsel çeviklik çalışmalarında en çok kullanılan ilk on kelime ve kullanım sayıları sunulmuştur.

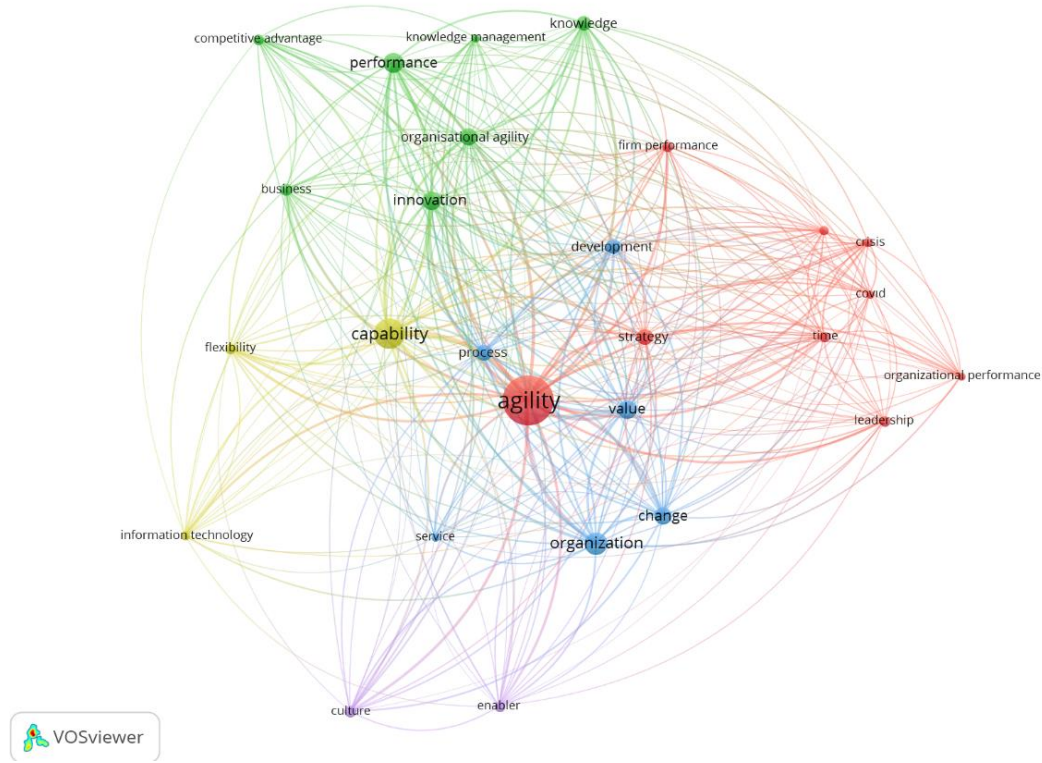
Tablo 5. Sık kullanılan kelimeler

<i>Kelime</i>	<i>Kullanım sayısı</i>
Çeviklik	1069
Yetenek	399
Örgüt	221
Performans	162
Değer	159

İnovasyon	145
Değişim	136
Süreç	116
Strateji	103
Bilgi	97

Yukarıda Tablo 5’te görüldüğü üzere en çok kullanılan kelimeler sırasıyla çeviklik, yetenek ve örgüttür. Şekil 1’de ise en sok kullanılan kelimelerin metin verisine dayalı bilim haritalama analizi sunulmuştur.

Şekil 1. En sık kullanılan kelimelerin metin verisine dayalı bilim haritalama analizi

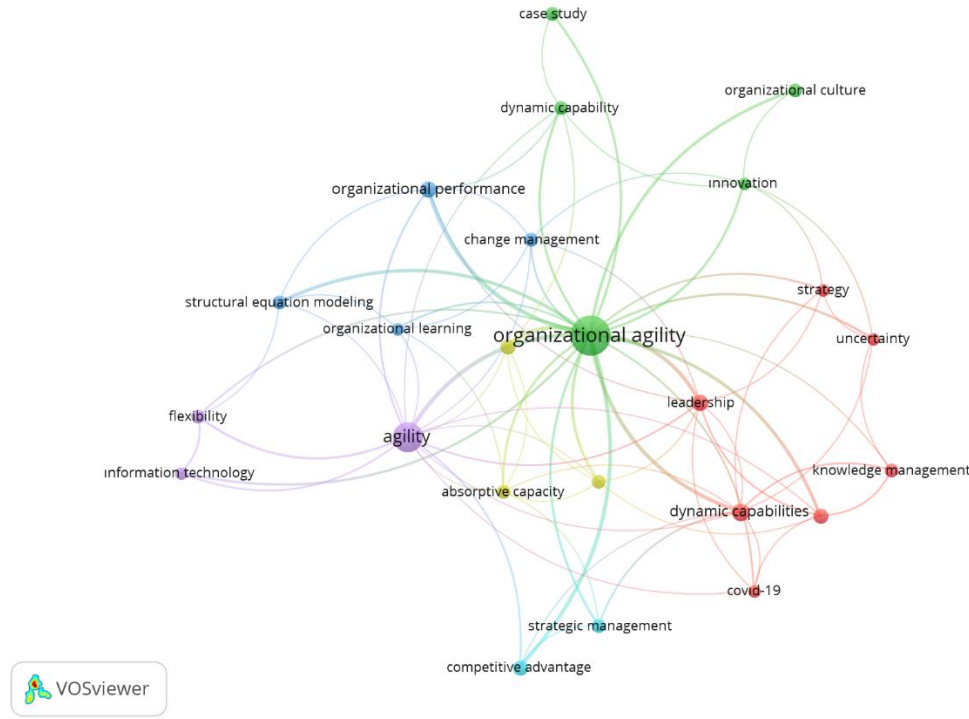
Şekil 1. de en sık kullanılan kelimelerin beş farklı renkte kümelendiği görülmüştür. Renk kümelenmeleri ortak kullanım sıklığını ifade etmektedir. Örneğin en sık kullanılan çeviklik kelimesi, strateji, kriz, zaman, covid, liderlik ve örgütsel performans kelimeleri birlikte sıklıkla kullanılmakta ve kırmızı kümede konumlanmaktadır. Yine en sık kullanılan kelimelerden biri olan

örgüt kelimesi ise değişim, değer, gelişim, süreç ve hizmet gibi kelimelerle birlikte mavi kümede konumlanmaktadır. Sarı kümede ise çeviklik kelimesi esneklik ve bilgi teknolojileri ile birlikte sıklıkla kullanılırken; inovasyon, bilgi, performans, rekabet avantajı, bilgi yönetimi, işletme gibi kelimeler yeşil kümede konumlanmaktadır. Mor kümede ise kültür ve etkinleştirici kelimeleri birlikte konumlanmaktadır.

Anahtar kelime analizi

Örgütsel çeviklik konusunda yazarların kullandığı anahtar kelimelerin tespiti için anahtar kelime analizi yapılmıştır. Aşağıda Şekil 2’de metin verisine dayalı bilim haritalama analizi sunulmuştur.

Şekil 2. Anahtar kelime analizi

Şekil 2’de örgütsel çeviklik konusunda en çok kullanılan anahtar kelimelerin kırmızı, mavi, yeşil, sarı ve lila renklerle kümelendiği görülmektedir. Renk kümelenmeleri ortak kullanım sıklığını ifade etmektedir. Buna göre örgütsel çeviklik araştırmalarında örgütsel çeviklikten (159 kez) sonra en çok kullanılan anahtar kelimeler sırasıyla çeviklik (58 kez), örgütsel performans (20 kez) ve dinamik yeteneklerdir (18 kez). En çok kullanılan on anahtar kelimelerin kullanım sıklığı aşağıda Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6. En çok kullanılan anahtar kelimeler

Anahtar kelime	Kullanım sıklığı
Örgütsel çeviklik	159
Çeviklik	58
Örgütsel performans	20
Dinamik yetenekler	18
Liderlik	10
Dijital dönüşüm	9
Rekabet avantajı	9
Değişim yönetimi	7
Bilgi yönetimi	7
Örgüt kültürü	7

Bibliyografik verilere dayalı haritalama analizi kapsamında ortak yazarlık (co-authorship), atıf (citation) ve ortak atıf (co-citation) analizleri yapılmıştır. Bu sayede örgütsel çeviklik konusunda çalışma yapan en önemli yazarların, dokümanların, kaynakların ve ülkelerin ortaya çıkartılması amaçlanmıştır.

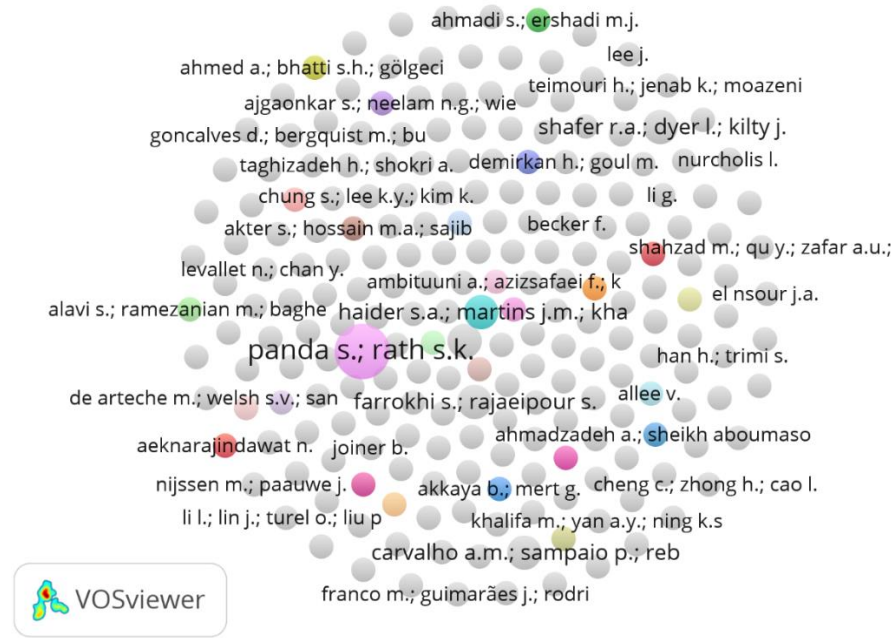
Ortak Yazarlık Analizi

Ortak yazarlık analizi ile örgütsel çeviklik konusunda en çok iş birliği içinde olan yazarların ve ülkelerin ağ haritalarından aşağıdaki bulgular elde edilmiştir.

Yazarlar

Analiz kapsamında örgütsel çeviklik konusunda en fazla ortak yazarlığı olan araştırmacılar incelenmiştir. Şekil 3'te birbirleriyle en fazla iş birliği içinde olan yazarların isimlerinin görsel haritası sunulmuştur.

Şekil 3. Ortak Yazarlık görsel haritalama

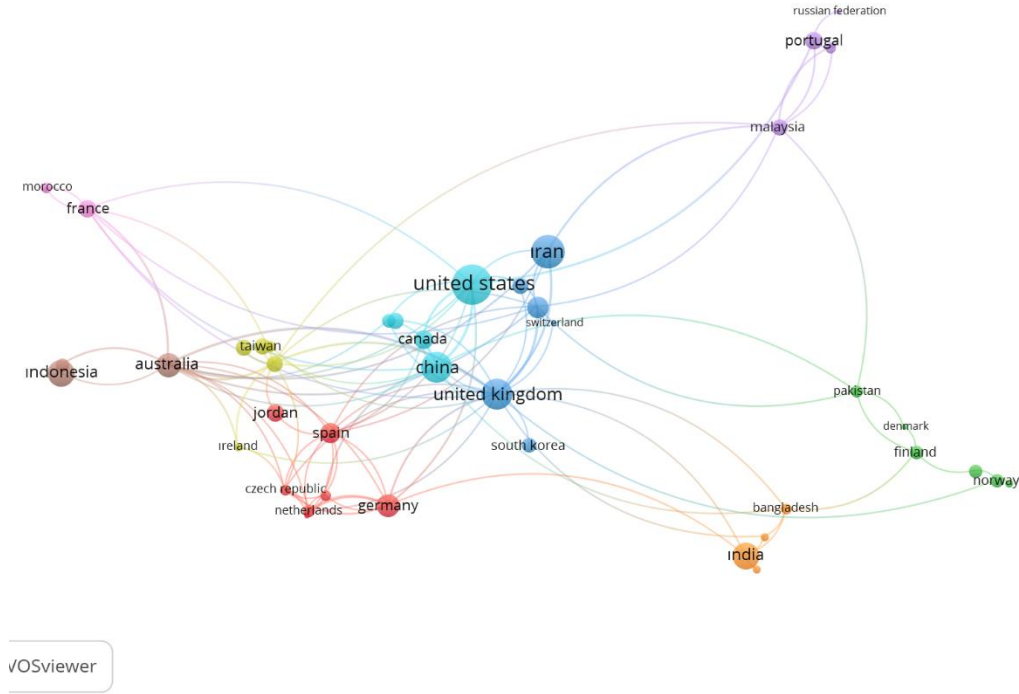

Şekil 3. örgütsel çeviklik konusunda yayın yapan 283 yazardan en fazla ortak yazarlığı olan yazarları göstermektedir. Buna göre en fazla ortak yazarlığı olan yazarlar Panda, S. ve Rath, S.K.’dır. Buna göre bu yazarlar arasında iş birliği ve birbirleri ile bağlantı gücü yüksek gözükmemektedir. Panda, S. ve Rath, S.K. birlikte örgütsel çeviklik konusunda 6 adet makale yayınlamışlardır. Ayrıca Panda, S. örgütsel çeviklik konusunda yayınlamış olduğu 7 adet makalesi ile alandaki en üretken isimdir.

Ülkeler

Örgütsel çeviklik konusunda en fazla yayın yapan ülkeler ve iş birliği içinde olan ülkelerin ağ haritasını belirlemek için yapılan analiz sonucu Şekil 4’te gösterilmiştir.

Şekil 4. Ülkeler arası ağ haritası

Şekil 4’te görüldüğü üzere Scopus veri tabanında örgütsel çeviklik konusunda yayın yapan 64 ülkeden en yoğun yayın yapan ve iş birliği içinde olan ülkeler ABD, İran ve İngiltere’dir.

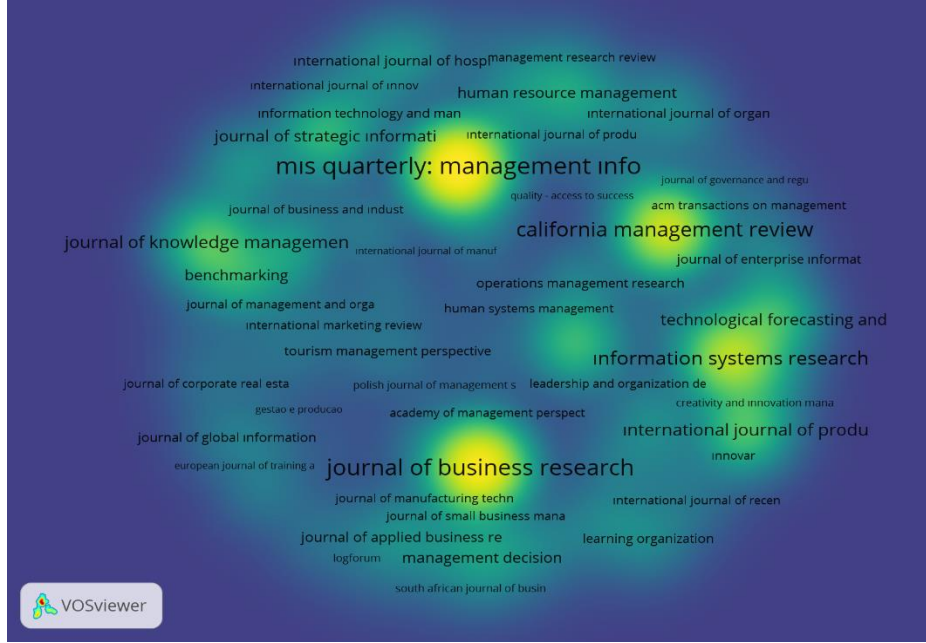
Atıf Analizi

Örgütsel çeviklik konusunda yapılan atıf analizi kapsamında dergilerin, kaynakların ve yazarların ortak atıf analizi incelenmiştir.

Dergiler

Örgütsel çeviklik konusunda yayın yapan 182 dergiden en fazla atıf alan dergilerin ağ haritası Şekil 6’da gösterilmektedir.

Şekil 6. Atıf Analizi en çok atıf yapılan dergiler ağ haritası

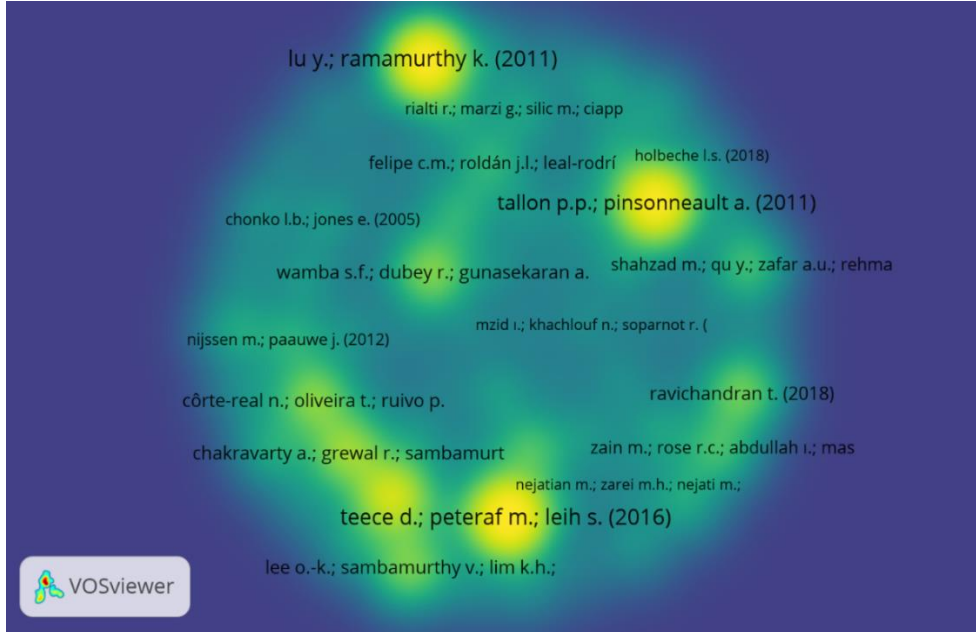

Şekil 6'ya göre analiz sonucunda en çok alıntı yapılan dergi MIS Quarterly: Management Information Systems Quarterly (1558 alıntı) olarak karşımıza çıkmaktadır. İkinci sırada ise Journal of Business Research (1320 alıntı) yer almaktadır.

Kaynaklar

Örgütsel çeviklik konusunda en fazla atıf alan kaynakların ağ haritası Şekil 7'de gösterilmektedir.

Şekil 7. Kaynak atıf ağ haritası

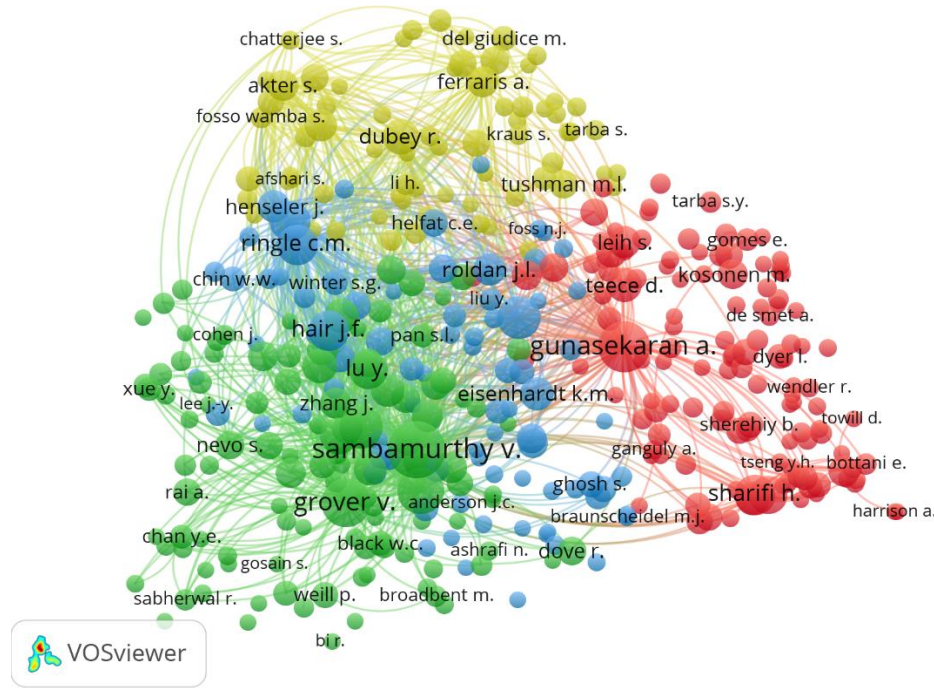

Şekil 7.'ye göre örgütsel çeviklik konusunda Scopus veri tabanında en çok atıf alan kaynak 869 atıf ile Teece, D., Peteraf, M. ve Leih, S. (2016)'ye ait "Dynamic Capabilities and Organizational Agility: Risk, Uncertainty, and Strategy in the Innovation Economy" adlı çalışmadır. Makalede işletmelerin, örgütsel çevikliğin temel bir özelliği olan belirsizliği başarılı bir şekilde yönetme becerisini sağlamanın maliyetlerini ve risklerini azaltabilecekleri mekanizmalar araştırılmaktadır. Örgütsel çeviklik atıf analizinde en çok atıf alan ikinci kaynak 793 atıf ile Lu, Y., ve Ramamurthy, K. (2011)'ya ait "Understanding the Link Between Information Technology Capability and Organizational Agility: An Empirical Examination" adlı çalışmadır.

Ortak Atıf Analizi

Ortak atıf (Co-citation) analizi, kaynak makalelerde birlikte alıntılanan makale çiftlerinin izlenmesini içermektedir. Aynı makale çiftleri birçok yazar tarafından birlikte alıntılandığında, araştırma kümeleri oluşmaktadır (Surwase vd., 2011). Buna göre örgütsel çeviklik konusunda yapılan ortak atıf analiz kapsamında ortak atıfta bulunulan yazarların ağ haritasını belirlemek için minimum sayıdaki alıntı sayısı 15 olarak seçilerek yapılan analiz sonucu Şekil 8'de gösterilmiştir.

Şekil 8. Ortak Atıf Analizi

Şekil 8.'e göre Scopus veri tabanında örgütsel çeviklik konusunda yapılan çalışmalarda en çok ortak atıf yapılan yazarlar; Sambamurthy, Y. (294 atıf), Gunasekaran, A. (231 atıf) ve Grover, V. (203 atıf) olarak karşımıza çıkmaktadır.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu çalışmada, Scopus veri tabanından elde edilen örgütsel çeviklik verileri kapsamlı bir şekilde analiz edilmeye çalışılmıştır. Çalışma, bibliyometrik ve ağ analizlerini kullanarak detaylı bir örgütsel çeviklik alanı analizi sunmayı amaçlamaktadır. Bu noktada, bibliyometrik çalışma külliyata değer katmaktadır çünkü giderek daha fazla akademisyen örgütsel çevikliğin çeşitli yönlerini incelemekle ilgilenmektedir. Toplam 293 makale, örgütsel çeviklik alanında en üretken yazarları, dergileri, bağlantıları ve ülkeleri ortaya çıkarmak için incelenmiştir. Bibliyometrik inceleme, araştırmacıların örgütsel çeviklik üzerine araştırmalarını yürütürken göz önünde bulundurabilecekleri en önemli sorulardan bazılarını yanıtlamaktadır. Bulgular özellikle akademisyenlerin yeni eğilimleri destekleyen unsurları ya da daha doğrusu mevcut yayın eğilimlerini yönlendiren faktörleri daha iyi anlamalarına yardımcı olabilir. Bu bakış açıları göz önünde bulundurularak, bibliyometrik incelemeye dayanan bu çalışma daha ileri çalışmalar için

bazı öneriler sunmaktadır. Bulgular bu alanda gelecekteki araştırmacılar için önemli olan en üretken makaleleri, yazarları ve dergileri belirlemek için kullanılmıştır.

Bu çalışma örgütsel çevikliğin yaygınlaşmasının strateji, bilgi sistemi, insan kaynakları yönetimi ve inovasyon gibi farklı alanlarda araştırmalara olanak sağladığını göstermektedir. Ayrıca, bilimsel haritalama, araştırmacılara görsel bir temsil sunmakta ve açık erişimli entelektüel yapı hakkında kapsamlı bir anlayış kazanmalarına ve önemli miktarda bilgiye erişmelerine yardımcı olmaktadır. Örneğin, atıf analizi, ortak yazarlık analizi ve bu bilgi alanındaki anahtar kelimelerin incelenmesi sadece birkaç örnektir. Ayrıca, ortak atıf analizine dayalı olarak oluşan kümeler, araştırmacıların ortaya çıkan konular hakkında kapsamlı bir tartışma yürütmelerine, literatürü genişletmelerine ve sağlam bir teorik çerçeve oluşturmalarına yardımcı olmaktadır.

Bu makale, uygulayıcılara, örgütsel çeviklik konusundaki uzmanlıklarını ve bilgilerini genişletmek için kullanabilecekleri önceki araştırmalara kısa bir genel bakış sunmaktadır. Ayrıca, ağ analizi sonucu oluşan kümeler, uygulayıcıların mevcut değişken ve karmaşık ortama pragmatik bir yaklaşım olarak örgütsel çevikliği geliştirmelerine yardımcı olacak bazı yararlı içgörülere ışık tutmaktadır. Örneğin, VUCA ortamında çevikliğe dönüşen kurumlarda çevik liderlere ve yöneticilere ya da kurumda çevikliği teşvik etmek için en son yeniliklerin ve teknolojinin kullanılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Yöneticiler, kuruluştaki değişiklikleri uygulamak için çevik bir zihniyete ihtiyaç duyarlar (Tanushree, 2023). Örgütsel çeviklik hakkında bilgi sahibi olmak, yöneticilere kurumsal performansı artırmak için stratejik çevikliği teşvik etme yetkisi verir. Ayrıca, yöneticilerin daha fazla araştırma alanına dahil edilmesi gerektiği çünkü bu konuların çalışma için teorik kanıtlardan daha fazla pratik araştırmaya ihtiyaç duyduğu ortaya çıkmıştır. Bunun bir sonucu olarak, araştırma alanı için endüstri-akademi bağlantısının güçlendirilmesi gerektiği ifade edilebilir.

Lee ve diğerleri (2015) ve Felipe ve diğerleri (2016) örgütsel çevikliği, bir şirketin çevresel değişiklikleri tespit etmesini ve bunlara verimli ve etkili bir şekilde tepki vermesini sağlayan temel bir yetenek olarak tanımlamaktadır. Araştırmanın bulgularına göre yetenek kelimesinin çeviklik kelimesinden sonra en sık kullanılan kelime olması literatürdeki tanımları doğrular niteliktedir.

İnceleme kapsamındaki çoğu çalışma örgütsel çeviklik ile performans (Felipe vd., 2016; Ravichandran, 2018; Wamba vd., 2020) arasındaki nedenselliği ortaya koymaya çalışmıştır. Ağ analizi sonucunda anahtar kelimelere ilişkin bulgular incelendiğinde örgütsel performans

kavramının en sık kullanılan anahtar kelimelerden olması literatürle uyumludur. Bununla birlikte, örgüt kültürü ve liderlikle ilgili çalışmalar yapılırsa da, kurumsal kültürün veya liderliğin ya da ulusal kültürün örgütsel çevikliği şekillendirmedeki rolü gibi bağlamsal faktörlerin araştırılması için alanda geniş bir boşluk bulunduğu anlaşılmıştır. Ayrıca, hangi liderlik özelliklerinin örgütsel çevikliğe katkıda bulunduğu hala tam olarak anlaşılamamıştır.

Yapılan ağ analizi sonucunda (Şekil 2) dijital dönüşüm ve bilgi yönetimi konularının örgütsel çevikliğe katkıda bulunan faktörler olduğu görülmüştür. Bu durum, bilgi teknolojilerinin veya bilgi sistemlerinin çeviklik oluşturmadaki rolünü daha da iyi açıklamaktadır (Sambamurthy vd., 2003; Lee vd., 2015). Örgütsel çeviklik ve bilgi teknolojileri alanında çeşitli teorik konular araştırılmıştır: bilgi teknolojilerinin örgütsel çeviklik ile uyumu (Tallon ve Pinsonneault, 2011; Liang vd., 2017; Tiwana ve Konsynski, 2010; Bradley vd. 2012) yetenek gelişimi (Lu ve Ramamurthy, 2011; Sambamurthy vd, 2003; Richardson vd., 2014; Breu vd., 2002; Ravichandran, 2018) ve yenilik ve bilgi yaratımının geliştirilmesi (Zhou vd., 2018; Hovorka ve Larsen, 2006). Ancak, mevcut araştırmalar büyük verinin hacim, çeşitlilik ve hız gibi özelliklerinin örgütsel çevikliğe nasıl katkıda bulunduğu dair çok daha derin içgörüler sağlamada hala geliştirilmeye muhtaçtır. Ayrıca Şekil 2’de görülen anahtar kelime ağ analizinde yapısal eşitlik modeli ve durum çalışması anahtar kelimeleri, örgütsel çeviklik alanında yapılan araştırmalarda ölçek geliştirme (Tallon ve Pinsonneault, 2011; Yang ve Liu, 2012; Chen, vd. 2014; Lee, vd., 2015) ve örnek olay çalışması (Lu ve Ramamurthy, 2011; Tallon ve Pinsonneault, 2011; Ravichandran, 2018) yöntemlerinin sıklıkla kullanıldığını ortaya koymuştur.

Bununla birlikte çalışmada veri kaynağı olarak Scopus veri tabanı kullanılırken yalnızca makaleler dikkate alınmıştır. Kitap bölümleri, konferans bildirileri ve çalışma notları dahil olmak üzere diğer dokümanlar, bulguları geliştirmek için gelecekteki çalışmalarda kullanılabilir. Ayrıca, bu çalışmada Scopus veri tabanı incelenmiş olsa da, Web of Science, PubMed ve EBSCO gibi diğer veri tabanları da incelenerek daha ileri araştırmalar yapılabilir. Ek potansiyel bibliyografik çalışmalar kullanılarak bu çalışmayı tamamlayabilecek farklı yazılım ve metodolojiler göz önünde bulundurularak daha ileri çalışmalar yapılabilir.

Bu makale, örgütsel çeviklik literatürünü entelektüel olarak düzenlemiş ve alandaki en etkili yazar, kaynak ve ülkeleri ortaya koymuştur. İlk olarak, örgütsel çeviklik literatürünün evrimsel rotasını çizmekte ve zaman içinde nasıl değiştiğini göstermektedir. Önemli örgütsel çeviklik makalelerini,

yazarlarını ve yayınlarını sıralayarak ve anahtar kelime analizlerini yaparak, örgütsel çevikliği çeşitli bakış açılarından araştırmak için bir perspektif sunmaktadır. Ayrıca, örgütsel çeviklik konusundaki kelime ve anahtar kelime analizleriyle araştırma alanındaki boşlukları da ortaya çıkarmaktadır. Çalışma, örgütsel çevikliği bibliyometrik ve ağ analizi yoluyla incelemiş olsa da, alanın sürekli değişen ve geniş çapta etki yayan özellikleri, gelecekte sürekli olarak tanımlanmasını, taranmasını ve analiz edilmesini gerektirecektir.

KAYNAKÇA

Ahmed, A., Bhatti, S.H., Gölgeci, I. & Arslan, A. (2022), Digital platform capability and organisational agility of emerging market manufacturing SMEs: the mediating role of intellectual capital and the moderating role of environmental dynamism. *Technological Forecasting and Social Change*, 177, 121513.

Al-Omouh, K.S., Simón-Moya, V. & Sendra-García, J. (2020), The impact of social capital and collaborative knowledge creation on e-business proactiveness and organisational agility in responding to the COVID-19 crisis, *Journal of Innovation and Knowledge*, 5(4), 279-288.

Aria, M. & Cuccurullo, C. (2017). Bibliometrix: an R-tool for comprehensive science mapping analysis. *Journal of Informetrics*, 11(4), 959-975.

Awwad, A.S., Ababneh, O.M.A. & Karasneh, M. (2022), The mediating impact of IT capabilities on the association between dynamic capabilities and organizational agility: the case of the Jordanian IT sector. *Global Journal of Flexible Systems Management*, 23(3), 315-330.

Baker, H.K., Kumar, S. & Pandey, N. (2021). Forty years of the journal of futures markets: a bibliometric overview. *Journal of Futures Markets*, 41(7), 1027-1054.

Blome, C., Schoenherr, T. & Rexhausen, D. (2013). Antecedents and enablers of supply chain agility and its effect on performance: a dynamic capabilities perspective. *International Journal of Production Research*, 51(4), 1295-1318.

Bradley, R.V., Pratt, R.M., Byrd, T.A., Outlay, C.N. & Wynn, D.E. Jr. (2012). Enterprise architecture, IT effectiveness and the mediating role of IT alignment in US hospitals. *Information Systems Journal*, 22(2), 97-127.

- Breu, K., Hemingway, C.J., Strathern, M. & Bridger, D. (2002). Workforce agility: the new employee strategy for the knowledge economy. *Journal of Information Technology*, 17(1), 21-31.
- Brown, J.L. & Agnew, N.M. (1982). Corporate agility. *Business Horizons*, 25(2), 29-33.
- Brown, S., & Eisenhard, K. (1998). *Competing on the Edge*. Boston, MA: Harvard Business School Press.
- Bruque-Cámara, S., Moyano-Fuentes, J. & Maqueira-Marín, J.M. (2016). Supply chain integration through community cloud: effects on operational performance. *Journal of Purchasing and Supply Management*, 22(2), 141-153.
- Calleja, G., Corominas, A., Martínez-Costa, C. and de la Torre, R. (2018). Methodological approaches to supply chain design. *International Journal of Production Research*, 56 (13), 4467-4489.
- Cai, Z., Huang, Q., Liu, H., Davison, R.M. and Liang, L. (2013). Developing organisational agility through IT capability and KM capability: the moderating effects of organisational climate. *Proceedings of the 17th Pacific Asia Conference on Information Systems (PACIS)*, Jeju Island, 18-22, June, 1-19.
- Chen, Y., Wang, Y., Nevo, S., Jin, J., Wang, L. and Chow, W.S. (2014). IT capability and organisational performance: the roles of business process agility and environmental factors. *European Journal of Information Systems*, 23(3), 326-342.
- Cheng, C., Zhong, H. and Cao, L. (2020). Facilitating speed of internationalisation: the roles of business intelligence and organisational agility. *Journal of Business Research*, 110, 95-103.
- Ciampi, F., Faraoni, M., Ballerini, J. and Meli, F. (2022). The co-evolutionary relationship between digitalisation and organisational agility: ongoing debates, theoretical developments and future research perspectives. *Technological Forecasting and Social Change*, 176, 121383.
- Donthu, N., Kumar, S., Mukherjee, D., Pandey, N. and Lim, W.M. (2021a). How to conduct a bibliometric analysis: an overview and guidelines. *Journal of Business Research*, 133, 285-296.
- Donthu, N., Kumar, S., Pandey, N. and Lim, W.M. (2021b). Research constituents, intellectual structure, and collaboration patterns in *Journal of International Marketing*: an analytical retrospective. *Journal of International Marketing*, 29(2), 1-25.

- Donthu, N., Kumar, S., Pandey, N., Pandey, N. and Mishra, A. (2021c). Mapping the electronic word-of-mouth (eWOM) research: a systematic review and bibliometric analysis. *Journal of Business Research*, 135, 758-773.
- Dyer, L. & Shafer, R.A. (1998). From human resource strategy to organisational effectiveness: lessons from research on organisational agility. *CAHRS working paper series*, 125.
- Eisenhardt, M., & Martin, J. (2000). Dynamic Capabilities: What Are They? *Strategic Management Journal*, 21, 1105-1121. [http://dx.doi.org/10.1002/1097-0266\(200010/11\)21:10/11<1105::AID-SMJ133>3.0.CO;2-E](http://dx.doi.org/10.1002/1097-0266(200010/11)21:10/11<1105::AID-SMJ133>3.0.CO;2-E)
- Felipe, C.M., Roldán, J.L. and Leal-Rodríguez, A.L. (2016). An explanatory and predictive model for organisational agility”, *Journal of Business Research*, 69(10), 4624-4631.
- Felipe, C.M., Leidner, D.E., Roldán, J.L. and Leal-Rodríguez, A.L. (2020). Impact of IS capabilities on firm performance: the roles of organisational agility and industry technology intensity. *Decision Sciences*, 51(3), 575-619.
- Franco, M., Guimarães, J. and Rodrigues, M. (2022). Organisational agility: systematic literature review and future research agenda. *Knowledge Management Research and Practice*, Vol. ahead-of-print No. ahead-of-print, doi:10.1080/14778238.2022.2103048.
- Goldman, S.L., Nagel, R.N. and Preiss, K. (1995). Agile competitors and virtual organisations, *Manufacturing Review*, 8(1), 59-67.
- Gunasekaran, A. (1999). Agile manufacturing: a framework for research and development. *International Journal of Production Economics*, 62(1-2), 87-105.
- Harsch, K. and Festing, M. (2020). Dynamic talent management capabilities and organisational agility—a qualitative exploration. *Human Resource Management*, 59(1), 43-61.
- Holbeche, L.S. (2018). Organisational effectiveness and agility. *Journal of Organizational Effectiveness: People and Performance*, 5(4), 302-313. <https://doi.org/10.1108/JOEPP-07-2018-0044>
- Hovorka, D.S. and Larsen, K.R. (2006). Enabling agile adoption practices through network organisations. *European Journal of Information Systems*, 15(2), 159-168.

Lee, O.K., Sambamurthy, V., Lim, K.H. and Wei, K.K. (2015). How does IT ambidexterity impact organisational agility?”, *Information Systems Research*, 26(2), 398-417.

Liang, H., Wang, N., Xue, Y. and Ge, S. (2017). Unraveling the alignment paradox: how does business—IT alignment shape organisational agility? *Information Systems Research*, 28(4), 863-879.

Lu, Y., & K. Ramamurthy. (2011). Understanding the Link Between Information Technology Capability and Organizational Agility: An Empirical Examination. *MIS Quarterly*, 35(4), 931-954.
<https://doi.org/10.2307/41409967>

Mathiassen, L., & Pries-Heje, J. (2006). Business Agility and Diffusion of Information Technology. *European Journal of Information Systems*, (15), 116-119.
<http://dx.doi.org/10.1057/palgrave.ejis.3000610>

Mrugalska, B. and Ahmed, J. (2021). Organisational agility in industry 4.0: a systematic literature review. *Sustainability*, 13(15), 8272.

Oosterhout, M. V., Waarts, E., & Van Hillegersberg, J. (2006). Change Factors Requiring Agility and Implications for It. *European Journal of Information Systems*, 15(2), 132-145.
<http://dx.doi.org/10.1057/palgrave.ejis.3000601>

Park, Y. (2011). The Dynamics of Opportunity and Threat Management in Turbulent Environments: The Role Information Technologies. Doctor Dissertation.

Pritchard, A. (1969). Statistical bibliography or bibliometrics. *Journal of Documentation*, 25(4), 348-349.

Ravichandran, T. (2018). Exploring the relationships between IT competence, innovation capacity and organisational agility. *The Journal of Strategic Information Systems*, 27(1), 22-42.

Richardson, S.M., Kettinger, W.J., Banks, M.S. and Quintana, Y. (2014). IT and agility in the social enterprise: a case study of st jude children's research hospital's ‘Cure4Kids’ IT-platform for international outreach. *Journal of the Association for Information Systems*, 15(1), 1-32.

Sambamurthy, V., Bharadwaj, A., & Grover, V. (2003). Shaping Agility through Digital Options: Reconceptualizing the Role of Information Technology in Contemporary Firms. *MIS Quarterly*, 27(2), 237-263.

Sharifi, H., Ismail, H.S. and Reid, I. (2006). Achieving agility in supply chain through simultaneous ‘design of’ and ‘design for’ supply chain. *Journal of Manufacturing Technology Management*, 17(8), 1078-1098.

Sull, D. (2009). How to Thrive in Turbulent Markets. *Harvard Business Review*, 87(2), 78-88.

Surwase G., Sagar A., Kademani, B. S. ve Bhanumurthy, K. (2011). Co-citation analysis: an overview. *Beyond librarianship: creativity, innovation and discovery (BOSLA National Conference Proceedings)*, 179-185. Mumbai.

Tallon, P. P., & Pinsonneault, A. (2011). Competing perspectives on the link between strategic information technology alignment and organizational agility: Insights from a mediation model. *MIS Quarterly*, 35, 463-486.

Tallon, P.P., Queiroz, M., Coltman, T. and Sharma, R. (2019). Information technology and the search for organisational agility: a systematic review with future research possibilities. *The Journal of Strategic Information Systems*, 28(2), 218-237.

Tanushree, Sahoo, C.K. and Chaubey, A. (2023). Evolution of organizational agility research: a retrospective view. *Benchmarking: An International Journal*, Vol. ahead-of-print No. ahead-of-print. <https://doi.org/10.1108/BIJ-02-2023-0086>

Teece, D., Peteraf, M., & Leih, S. (2016). Dynamic Capabilities and Organizational Agility: Risk, Uncertainty, and Strategy in the Innovation Economy. *California Management Review*, 58(4), 13–35. <https://doi.org/10.1525/cmr.2016.58.4.13>

Tiwana, A. and Konsynski, B. (2010). Complementarities between organisational IT architecture and governance structure. *Information Systems Research*, 21(2), 288-304.

Tseng, Y.H. and Lin, C.T. (2011). Enhancing enterprise agility by deploying agile drivers, capabilities and providers. *Information Sciences*, 181(17), 3693-3708.

Varma, A., Kumar, S., Lim, W.M. and Pandey, N. (2022). Personnel Review at age 50: A retrospective using bibliometric analysis. *Personnel Review*, 52(4), 1291-1320. <https://doi.org/10.1108/PR-05-2021-0313>

Yang, C. and Liu, H.M. (2012). Boosting firm performance via enterprise agility and network structure. *Management Decision*, 50(6), 1022-1044.

Yusuf, Y.Y., Sarhadi, M. and Gunasekaran, A. (1999). Agile manufacturing: the drivers, concepts and attributes. *International Journal of Production Economics*, 62(1-2), 33-43.

Zahoor, N., Golgeci, I., Haapanen, L., Ali, I. and Arslan, A. (2022). The role of dynamic capabilities and strategic agility of B2B high-tech small and medium-sized enterprises during COVID-19 pandemic: exploratory case studies from Finland. *Industrial Marketing Management*, 105, 502-514.

Zhou, S., Qiao, Z., Du, Q., Wang, G.A., Fan, W. and Yan, X. (2018). Measuring customer agility from online reviews using big data text analytics. *Journal of Management Information Systems*, 35(2), 510-539.

Walter, A.T. (2021). Organisational agility: ill-defined and somewhat confusing? A systematic literature review and conceptualisation. *Management Review Quarterly*, 71(2), 343-391.

Wamba, S.F., Dubey, R., Gunasekaran, A. and Akter, S. (2020). The performance effects of big data analytics and supply chain ambidexterity: the moderating effect of environmental dynamism. *International Journal of Production Economics*, 222, 107498.
<https://doi.org/10.1016/j.ijpe.2019.09.019>